

Jama Grč vrh 3 je očiščena

Jože Tomšič

Vlečenje odpadkov iz jame Grč vrh 3. FOTO MIHAEL RUKŠE

V letih od 2002 do 2004 se je z vstopom novih mirnopeških članov v Jamarski klub Novo mesto povečala tudi intenzivnost raziskovanja na območju Mirne Peči. Eden takih terenov je tudi Grč vrh, ljudsko tudi Špičnik, na Malisnem hribu med Globodolom in Mirnopeško dolino. Pri raziskovanju se nismo srečevali samo z lepotami kraškega sveta, temveč smo naleteli tudi na onesnaženja. Kot eno prvih črnih odlagališč je bila zabeležena udornica Malisnica, ki smo jo jamarji očistili leta 2006. Kasneje smo na severnem delu hriba našli še tri črna odlagališča v potencialnih jamskih vhodih, ki smo jih poimenovali Jama Grč vrh 1, 2 in 3. Vsa onesnaženja smo popisali in posredovali inšpektorju za okolje, ki pa ni ukrepal. Pri vnovičnih pregledih navedenih jam smo opazili, da se stanje slabša, še zlasti brezno Jama Grč vrh 3, v katerega so po letu 2004 začeli odlagati kadavre ali druge ostanke domačih živali.

Zaradi kritičnega stanja smo se konec leta 2009 z občino Mirna Peč dogovorili za skupno čiščenje Jame Grč vrh 3. Akcija je potekala aprila 2010 v sklopu vseslovenske akcije Očistimo Slovenijo v enem dnevu. Na celodnevni akciji se je zbralo 25 udeležencev. Da bi čiščenje potekalo čim bolj varno, smo pripravili žičnico s škripcem, za varovanje zdravja udeležencev pa zagotovili ustrezno osebno opremo, razkužilo in prvo pomoč. Glede na predhodne izkušnje smo odpadke razvrščali, zagotovili odvoz in zbirno mesto. Količino odpadkov in njihov izvor je bilo predhodno težko oceniti. Po šestih urah dela smo izkopali in iznesli prek 20 m³ raznovrstnih odpadkov. Izstopali so ostanki raznih kadavrov, našli smo prek 20 glav domačih živali in pri tem napolnili prek 20 vreč s prostornino 80 litrov. Kar štiri 80-litrške vreče smo napolnili z nevarnimi odpadki, iz jame pa smo potegnili tudi večje število štedilnikov, hladilnikov in delov avtomobilov. Jama, ki smo jo na koncu poglobili za dobre 3,5 m, je dobila razsežnost večjega vhodnega brezna, na dnu katerega pa so še vedno bili odpadki.

Glede na veliko količino neodstranjenih odpadkov smo se z občino Mirna Peč dogovorili za nadaljevanje akcije, ki smo jo izvedli aprila 2011. Zaradi zahtevnega dvigovanja odpadkov iz globine smo uporabili traktor z vitlom. Po štirih urah dela smo jamo očistili. Iznesli smo prek 10 m³ različnih odpadkov, pri tem pa našli tudi nadaljevanje brezna. Istočasno smo očistili Jamo Grč vrh 2 v neposredni bližini.

Kot odlagališča so bili uporabljeni potencialni jamski vhodi. Pred leti že raziskana Jama Grč vrh 1 se je izkazala za dvostopenjsko brezno z globino nekaj manj kot 10 m; nadaljevanja še nismo našli. Vhod v Jamo Grč vrh 2 je zrušen s podornim kamenjem, pri čiščenju Jame Grč vrh 3 pa smo našli potencialno nadaljevanje. Z ožino, ki je preprečevala prehod v globino, smo se soočili aprila 2011. Na prvi pogled lahko premagljiva ovira nam je dala kar nekaj dela. Po dveh urah in pol smo jo razširili do take mere, da smo se lahko stlačili skozi njo. Jama se je nadaljevala v manjše brezno, bolje prelom, ki je bil z ene strani zasut s podornimi skalami in kamenjem, druga stran preloma pa je bila zasigana. Po treh metrih je sledila še manjša polica, pod njo pa smo se skozi ožino po 5-ih metrih prerinili do konca. Na dnu je manjša dvorana, pod podornimi skalami pa veliko kosti živalskega izvora. Dno je bilo na več mestih močno zasigano, po ježkih sodeč je prisoten prepih, ki je zaznaven tudi v podoru in prostoru za odmikanje. Bolj obetavnega nadaljevanja nam ni uspelo najti, potreben bo vnovičen pregled v zimskem času. Jamo smo na koncu še izmerili in izrisali. Globina znaša 18 m, dolžina poligona 28 m, horizontalna dolžina pa 8,7 m. Ni slabo za jamo, ki je bila še pred kratkim zasuta s prek 30 m³ odpadkov.